

Kultura

Situacija u hrvatskom cirkusu istovremeno je i nikada bolja i nikada gora: 'Novca više no prije, a u pet godina ostali smo bez važnih prostora'

Predsjednica Društva umjetnika suvremenog cirkusa Antonia Kuzmanić otkrila je boljke hrvatske cirkuske scene

FOTO: NINA ĐURĐEVIĆ/DUSK

'Apsolutno se i nacionalna i gradska kazališta trebaju otvarati prema suvremenim cirkuskim produkcijama i neke od takvih suradnji se već ostvaruju u, primjerice, Zagrebačkom kazalištu mladih, pulskom Istarskom narodnom kazalištu, Gradskom kazalištu lutaka Split, Gradskom kazalištu mladih Split itd.'

Nekad marginalizirana, [suvremena cirkuska scena](#) u Hrvatskoj prolazi kroz svoju intenzivnu transformaciju ka afirmaciji u ozbiljnu umjetničku praksu prepoznatu i od publike i od institucija.

Uz sve veći broj umjetnika, festivala i međunarodnih suradnji, cirkuska scena nikada nije bila vidljivija ali, paradoksalno, ni izazovi nisu nikada bili veći, govori mi predsjednica Društva umjetnika suvremenog cirkusa **Antonia Kuzmanić**, inače umjetnička voditeljica suvremenog cirkuskog kolektiva [ROOM 100 iz Splita](#) te cirkuska producentica.

Kuzmanić, koja je tijekom svoje karijere nastupala po festivalima u SAD-u, Francuskoj, Belgiji, Nizozemskoj, Danskoj, Finskoj itd., u razgovoru što slijedi osvrnula se na to kako DUSC radi na profesionalizaciji sektora, kakve su perspektive za 2025. godinu i zašto je infrastruktura trenutačno jedan od gorućih problema suvremene hrvatske cirkuske scene.

TELEGRAM: Društvo umjetnika suvremenog cirkusa krovna je organizacija u umjetničkom području cirkusa i umjetnosti na otvorenom. Od osnivanja 2021. naovamo, koje biste postignute rezultate po pitanju profesionalizacije cirkuskog umjetničkog sektora i priznavanja cirkusa kao područja umjetničkog stvaralaštva istaknuli?

KUZMANIĆ: Kroz komunikaciju s Ministarstvom kulture i medija Republike Hrvatske, krajem 2022. godine dogodio se značajan iskorak u financiranju suvremenih cirkuskih produkcija, projekata i programa. Naime, tada je suvremeni cirkus izdvojen iz kategorije inovativnih kulturnih i umjetničkih praksi te je pripojen suvremenom plesu i pokretu što mu je osiguralo značajnija financijska sredstva.

Konkretno, u kategoriji inovativnih kulturnih i umjetničkih praksi suvremeni cirkuski program u 2022. godini financiran je s nekih 50,000.00 eura dok je u 2024. godini u kategoriji "suvremeni ples i pokret i suvremeni cirkus" taj iznos bio 120.835,00 eura. Ti iznosi su i dalje simbolični u odnosu na financiranje drugih izvedbenih praksi, ali već i ovaj iskorak dao je zamah daljnjem razvoju suvremenog cirkusa i umjetnosti na otvorenom u Hrvatskoj.

Antonia Kuzmanić

PRIVATNA ARHIVA

Također, suvremeni je cirkus uvršten u Javni poziv za poticanje stvaralaštva u području suvremenog plesa i cirkusa od 2023. godine, što znači da naši umjetnici mogu prijavljivati svoja umjetnička istraživanja, ali i ostvariti “stipendiju” za formalno obrazovanje van granica Hrvatske, što nam je izrazito bitno u formiranju mlađe generacije cirkuskih umjetnika i umjetnica te pedagoga.

TELEGRAM: Što očekujete tijekom 2025. i kakvu konkretno podršku pružate svojim članovima?

KUZMANIĆ: DUSC i dalje službeno nema status strukovne organizacije, a suvremeni cirkus i dalje nije naveden na popisu izvedbenih umjetnosti, pa se nadamo da će se ova, sada ustvari administrativna promjena našeg statusa dogoditi tijekom 2025. godine.

Što se rada tiče, Društvo pruža podršku produkcijskom i distribucijskom radu, provodi edukativne aktivnosti, bavi se podizanjem vidljivosti suvremenog cirkusa u javnosti i informiranjem te tako razvija scenu u Hrvatskoj. Danas, imamo najveći broj aktivnih cirkuskih umjetnika i skupina te organizacija i najveći broj festivala.

Nadalje, imamo velik broj organizacija koje su uključene u projekte Kreativne Europe, finaliste Circusnext programa, mlade umjetnice koje se formalno obrazuju u cirkuskim školama van Hrvatske itd. Sve je to rezultat pravednijih uvjeta rada, zagovaračkog rada DUSC-a i koordiniranog razvoja scena između svih ključnih organizacija u Hrvatskoj.

TELEGRAM: Ovih ste dana otvorili i natječaj za nove članove, predstavljeno je i treće izdanje godišnjaka...

KUZMANIĆ: Tako je, nedavno smo predstavili treće izdanje našeg godišnjaka C23 čija je svrha sačuvati informacije o novim umjetničkim produkcijama i distribucijskim aktivnostima kao što su festivali i manifestacije, ali i međunarodnim suradnjama te edukacijskim programima i produkcijama u različitim medijima.

Godišnjaci su ključni alat za sustavno bilježenje i dokumentiranje svega što suvremena cirkuska scena u Hrvatskoj ostvari u jednoj godini, oni su most između sadašnjosti i budućnosti ovog izvedbenog područja i snažno doprinose vidljivosti scene, kako u Hrvatskoj tako i na europskoj razini.

Društvo trenutno priprema kraću brošuru s pregledom aktualnih predstava umjetnika i skupina iz Hrvatske, Slovenije i Srbije koja će se predstaviti u siječnju 2025. godine na godišnjoj skupštini mreže Circostrada koja se održava u sklopu festivala “Biennale Internationale Des Arts Du Cirque” u Marseillu. S obzirom na to da se na festivalu i skupštini očekuje oko 400 programatora i producenata, s ovakvom aktivnošću pokušavamo povećati distribucijski život “naših” predstava u inozemstvu.

Od svog osnutka, DUSC samostalno organizira ili sudjeluje kao partner u edukativnim programima Nacionalne cirkuske platforme koja predstavlja prvu suradničku platformu na nacionalnoj razini koju čini osam organizacija, a koja je s radom započela 2022. godine. Tako smo, primjerice, u 2023. godini organizirali radionicu cirkuske analize i kritike s renomiranim francuskim stručnjakom **Jean-Michelom Guyem**.

Godišnjak

JOSIP BOLONIĆ/DUSC

Takvim programom odgovaramo na potrebu za češćim i kvalitetnijim uključivanjem cirkuske umjetnosti u svijet kazališne kritike. Isto tako, organizirali smo radionicu s cirkuskim umjetnikom i pedagogom **Pierrom Chartierom** radi profesionalizacije cirkuske pedagogije u regiji.

TELEGRAM: Kao predsjednica društva, kakvim biste ocijenili stanje cirkuske umjetnosti u Hrvatskoj u ovome času? Na što vam se članovi najviše žale, koji su problemi u pitanju?

KUZMANIĆ: Situacija je nikada bolja i nikada gora. S jedne strane, snažno su se povećale financijske potpore Ministarstva kulture i medija i, primjerice, [Grada Zagreba](#), osnovana je Nacionalna cirkuska platforma i strukovna organizacija za suvremeni cirkus i umjetnost na otvorenom, kontinuirano se provode kvalitetne edukacije, radi se na vidljivosti suvremenog cirkusa, stipendira se umjetnike koji se žele otići formalno cirkuski obrazovati u druge zemlje...

Uvjeti su nikad bolji, a i nikada gori i to radi infrastrukture. Prvo je Zagreb izgubio cirkuski prostor u Medici zbog potresa, prošle godine se – zbog trostrukog povećanja najma – zatvorila HALA 100 u Splitu koja je od 2014. godine pružala rezidencijsku potporu umjetnicima, a iduće godine se zatvara Mala scena Doma mladih jer čitava zgrada odlazi u rekonstrukciju.

U pet godina ostajemo bez tri jako bitna prostorna resursa, ne samo u Hrvatskoj, nego na razini susjednih zemalja, a u međuvremenu se niti jedan novi prostor za suvremeni cirkus nije otvorio. Umjetnici se s razlogom pitaju kako da se od njih očekuje da budu profesionalni cirkuski umjetnici ako nemaju ono osnovno za razvoj i rad, a to je fizički prostor?

TELEGRAM: Razvija li se scena izvan Zagreba?

KUZMANIĆ: Zagreb se, jasno je, ističe po broju umjetnika i skupina, ali se scena u Hrvatskoj razvija organski. Split, Rijeka, Pula, Križevci, Samobor, Klanjec... sve su to gradovi u kojima postoje manje ili veće cirkuske scene i koje imaju svoje uloge u cjelokupnom i zajedničkom razvoju suvremenog cirkusa i umjetnosti na otvorenom u Hrvatskoj i regiji.

TELEGRAM: Nastavno na problematiku infrastrukture, smatrate li da bi institucionalna i gradska kazališta trebala otvoriti vrata i cirkuskoj umjetnosti?

KUZMANIĆ: Apsolutno se i nacionalna i gradska kazališta trebaju otvarati prema suvremenim cirkuskim produkcijama i neke od takvih suradnji se već ostvaruju u, primjerice, [Zagrebačkom kazalištu mladih](#), pulskom [Istarskom narodnom kazalištu](#), Gradskom kazalištu lutaka Split, Gradskom kazalištu mladih Split itd.

Ključni akteri na sceni produciraju kvalitetne predstave koje zaslužuju da budu prikazane u “pravim” kazališnim uvjetima, a festivali također selektiraju visokokvalitetne predstave međunarodnih umjetnika koje bi s lakoćom napunile gledališta velikih kazališnih kuća. S jedne strane, postoji znanje u selekciji kvalitetnih predstava i velika snalažljivost u ostvarivanju dovoljnih financijskih potpora za gostovanja, a s druge postoje dobri kazališni uvjeti, tehnička podrška i vidljivost te je šteta što se ovakve suradnje češće ne događaju.

Promocija godišnjaka

JOSIP BOLONIĆ/DUSC

Za cirkuske bi organizacije takve suradnje značile dolazak do one publike koja redovito odlazi u nacionalna kazališta jer im je nacionalna kazališna kuća garancija kvalitete, tj. na predstave koje se tamo igraju gledaju kao na predstave koje su visokokvalitetne i vrijedne gledanja. Istovremeno, takva publika neće otići u cirkuski šator jer cirkuski šator povezuju s drugačijom estetikom i kvalitetom. Ne mislim da takvu publiku možemo privući ikako drugačije osim da dođemo tamo gdje je ona, a to je HNK.

TELEGRAM: Na koje bismo se prakse drugih europskih zemalja mogli ugledati po tom, ali i ostalim pitanjima?

KUZMANIĆ: Naše održivo i strateški promišljeno razvijanje scene crpi inspiraciju u položaju i stupnju razvoja suvremene cirkuske umjetnosti i umjetnosti na otvorenom u Francuskoj, zemljama Beneluksa i nordijskim zemljama.

U ovim zemljama razvijena suvremena cirkuska umjetnost i umjetnost na otvorenom produkt je duge tradicije klasičnog cirkusa, cabareta i varijetea te dugogodišnjeg pozamašnog izdvajanja za kulturu (Francuska) ili je produkt promišljene javne kulturne politike koja je prepoznala potencijal suvremene cirkuske umjetnosti i odlučila u nju kontinuirano ulagati (Belgija, Nizozemska te nordijske zemlje).

U navedenim zemljama suvremena cirkuska umjetnost pozicionirana je kao izvedbeni žanr raznolike i inovativne estetike koji je umjetnički izjednačen s kazališnim, plesnim, glazbenim i drugim produkcijama, suvremeni cirkus ima mnogobrojnu publiku, a sam se sektor razvija strateški u suradnji s donositeljima kulturnih politika.

Kao rezultat ovakvog razvoja, suvremeni cirkuski umjetnici u ovim zemljama imaju se priliku formalno obrazovati na cirkuskim akademijama (ekvivalent našim umjetničkim akademijama), imaju pristup opremljenim i adekvatnim prostorima za produkcijski rad te rad na razvoju svojih vještina, imaju dostatnu koprodukcijsku i financijsku potporu u radu, a njihove predstave programirane su na festivalima suvremenog cirkusa u Europi, ali i šire.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Antonia Kuzmanić, cirkus, Društvo
umjetnika suvremenog cirkusa, suvremeni
cirkus, zivircirkus,

TELEGRAM				
Vijesti	Najnovije	Magazin	Pratite nas	Plus
Vijesti	Rat u Ukrajini	Telesport	Facebook	Pretplata za fizičke korisnike
Politika&Kriminal	Hrvatska	Super1	YouTube	Pretplata za poslovne korisnike
Komentari	Zagreb	PitanjeZdravlja	Instagram	Pošaljite nam vijest
Biznis&Tech	Split	OpenSpace	TikTok	Impressum
Velike priče	Rijeka		Twitter	Oglašavanje
Život	Osijek		WhatsApp	Kontakt
Kultura			RSS	Uvjeti korištenja

Sva prava pridržana © 2024 Telegram Media Grupa d.o.o.